יש אם למקרא. כתב קרייה חזלינן להיש עיקר: **הא דאמרן.** ירשיעון קרינן: **אקרא אני.** יכולני לקרות וטומאה שבעים כנדתה (ויקרא יב) להא לא כתיב שבועיים מלמ: **טמא נוגה.** שבעת ימים: **וטיהר.** שלשים ושבעת ימים: **וטימא נגעה.** לשבועיים ט) **וטיהר.** שלשים יום ושבעת ימים: **לפנים.** וטומאה דיולדת זכר שבעה הלכך דנקבה שבועיים: **כל הניתנין.** ועולה ושלמים ושאר הטעונין שתי מתנות שהן ד' שנתנם בשתהא אחת: **כיפר דלפיד ודם וזבחיך ישפך.** שפיכה אחת במשמע: **קרנות קרנם קרנם.** (ויקרא ד) בשטמא של מזבח החיצון כתיב בשעיר דנשיא כתיב קרנם חסר ובכבשה דיחיד כתיב (שם) [1] קרנות מלא ובשעיר' דיחיד כתיב (שם) קרנם חסר. לפי הך דפר כהן משיח והעלם דבר במזבח הפנימי כתיב (שם) והשם כולהו מודו דמתנה אחת מעכבת בהן וב"ש חולי בתר קרייה: **ואימא.** לב"ה כולהו למעוטי להשה כולהו לריבי למכתב למעוטי ועיכוב דמלא מנת להו אימא מע"פ שלא נתן כלום כיפר: **נכדי.** גלח כלום: **שתים.** לפנות של סוכה: **להלכתן.** שלימות: **לפילו טפח.** כרוס י' טפחים: **למטורס.** שנמסרה בתיבתו לכתבו חסירה: **לתתי הלכתא.** דלמרינן התם [סוכה ה:] מחילות בלמ"מ ומוקמינן לה לגרוע לדופן אחת: **[2] נפשות.** היינו דם לתיקרי נפש: **דרציעת.** היא שיעור חיותו של אדם ובלא"ה לא לתיקרי מת עד שיהא בו שיעור מיתה: **שתי נפשות.** משמע מעני ב"ש וכתב מת כדי מיתה היינו דרציעת: **ורבנן.** פליגי עליה ואמרי עד שיהא השיעור מאדם אחד דנפשה חסר כתיב: **נחלב אמו יכול נחלב.** אמו אבל בהמה מותר לשחטו

אמטפח ור"ש סבר בסוכות בסוכות הרי כאן שש דל חד קרא לגופיה פשו להו ארבע אתאי הלכתא גרעתא לרביעית ואוקימיה אטפח ר"ע דתניא [3] ר"ע אומר מניין לרביעית דם שיצאו משני מתים שמטמא באהל שנאמר [4] על כל נפשות מת לא יבא שתי נפשות ושיעור א' ורבנן [5] נפשת כתיב מתקיף לה רב אחא בר יעקב מי איכא דלית לי' יש אם למקרא והתניא [6] בחלב אמו יכול בחלב

אמרת

ורבנן ירשיעון כתיב. [7] ויכתבן כתיב דפרק במה בהמה (שבת דף נה:) אפי' רבי מולה מטוס דקרא מוכח דפנחס לא מטמא שייחסו הכתוב: **כולהו** סבירא להו יש **אם למקרא.** הא דלא מצית הכא רבי יוחנן בן נרוקא דמסכת סוכה פרק לולב וערבה (דף מה:) דלמר מריות של דקל[8] היו מבילין ומפרש בגמרא משום דכתיב כפות תמרים ולולב וחמת (לעיל) למזבח ורבנן מפרש' כפת כתיב משום דרבי לוי מפרש התם טעמא מחריבין ונראה דדוקא הכא שמקרא ומסורת מכחש מהדדי אית להו יש למקרא מהדדי דרבי תרווייהו דהא רבי ורבי עקיבא ור' שמעון דסבירי הכא יש אם למקרא מחייבין בפרק קפץ אלו (כריתות דף יז:) ובפרק בא אחיטה (שם דף כב:) בתמיהא חתת קפץ של חלב קפץ של שומן אשם תלוי משום דמלות כתיב אלא היינו משום דקרא ומסורת דהתם לית להו מכחש מהדדי ואפשר לקיים שניהם שבא המקרא למלות קרינן לחייב אשני מלות להיינו ג' תמיכות והמסורת בא לחייב על כל מלוה חתת ובפרק כל שעה (פסחים דף לו. ושם) גמי דריש ר"ע גבי לחם עוני מקרא ומסורת ובפרק לולב הגזול (סוכה דף לד:) תנא גמי ר"ע אומר כשם שלולב אחד כו' ומפרש בגמרא [9] לולב אחד משום דכתיב כפת וכן ר"ש דריש בפ"ק דקדושין (דף יח:) גבי בנגדו סה מקרא ומסורת ומיהו קשה מר' עקיבא דלא דריש התם אלא מקרא לחוד ואמאי [10] לא דריש התם תרווייהו כמו גבי לחם עוני וע"ק דמסקינן בפרק קמא דסוכה (דף ו:) לחד ליטנא דכ"ע רבי שמעון ורבנן יש אם למסורת ובפרק כילד לולין (פסחים דף פו:) גבי בנית אחד יאכל קסבר יש אם למקרא וע"ק דפ"ק דסוכה (ד' ט:) פסלינן לכ"ע סוכה תחת סוכה מדכתיב בסכת ולא אמרינן יש אם למקרא[11]: **אקרא אני שבעים.** ה"מ לשמעי כדמסקי בפ' ב"ש (זבחים ד' לח:) משום דכתיב בנדתה פילוש דרציעת נפשת ואם כן בפרק בהמה המקשה (חולין דף עב:) אמאי לא מטמא טומאת נגעים ומפרש ר"ע לטעמיה דאמר אף מה מצינו מתים מטמא מדרבי ישמעאל למה לי תרי קראי בדם המת דמטמא דרציעת דם מטמא ונקמר ר"ע לטעמיה דאמר אף מה מצינו מתים מטמא מדרבי ישמעאל למה לי תרי קראי בדם המת דמטמא

דגר שמיתה בהא על ידו, דהיינו דרציעת (חולין עב.) דרציעת קרי ליה נפש כדאמרינן התם (שבת לג:) דרציעת דם נתתי בכם (נזיר לח.).

כד א ב מיי' פ"ג מהל' פסולי מוקדשין הלכה ט:

כה ג מיי' פ"ד מהל' סוכה הלכה ב סמג עשין מג טוש"ע ס"ת סי' תרל סעיף ב:

כו ד מיי' פ"ד מהלכות טומאת מת הל' ג:

תורה אור השלם

1. וְאִם נְקֵבָה תֵּלֵד וְטָמְאָה שְׁבֻעַיִם כְּנִדָּתָהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשֵׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל דְּמֵי טָהֳרָהּ:
ויקרא יב ה
2. וְעָשִׂיתָ עָלְתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם עַל מִזְבַּח יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְדַם זְבָחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ עַל מִזְבַּח יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְהַבָּשָׂר תֹּאכֵל:
דברים יב כז
3. וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה:
ויקרא ד כה
4. וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּמָּהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ:
ויקרא ד ל
5. וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ:
ויקרא ד לד
6. בְּסֻכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בְּסֻכֹּת: לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בְּסֻכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:
ויקרא כג מב-מג
7. וְעַל כָּל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וְלֶאֱמוֹ לֹא יִטַּמָּא:
ויקרא כא יא
8. רֵאשִׁית בְּכוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ:
שמות כג יט

רבינו חננאל

ורבנן ירשיעון כתיב. חסר ו' כלומר אחד הוא ר' סבר יש אם למקרא ואע"פ שנכתב ירשיעון ירשיעון קרינן לא חיישין לכתיבה אלא לקריאה דיש אם למקרא וכן ר' יהודה בן רועץ היה דורש שבועיים אע"פ שכתב שבעים אמר שבועים קרינן ויש אם למקרא וכן בית שמאי לענין הזאות אע"ג דכתיב קרנות חסר כיון דקרינן קרנות הרי כאן שנים דיש אם למקרא. וכן ר' שמעון דריש בענין דפני סוכה יש אם למקרא ר' שמעון סבר יש אם למקרא בסוכות בסוכות קרינן הרי כאן שש דל חד קרא לגופיה פשו להו ארבעה אתאי הלכתא וגרעתה לרביעית אוקימתא אטפח. וכן רבי עקיבא היה אומר יש אם למקרא ואע"ג דכתיב ועל כל נפשות שתי נפשות אפילו רביעית

מוסף רש"י

יש אם למסורת. כמה שכתב משה ומפר בספר תורה ליכתבל, היא היא והעיקר, ולא כמו שהוא נקרא (סוכה ו:) כמה שמפרשים כתב של תיבה למשה מסיני ליכתב לדורות, ולא לפי המקרא (מכות ז:). **שנתנן במתנה אחת.** זריקה אחת, כיפר. וע"פ שכולן נתונים שתי מתנות שהן שנים מהן לעכב (שם). **ובחבאת שתי מתנות.** מתנות מלמד ממש (שם). **קרנות קרנות קרנות.** שלש פרשיות נאמרו בחטאת החיצונה ביוה"כ, אחת בשעיר ושני בני אהרן, אחת בכבשה ואחת בשעיר של קרנות הפר והשעיר, כשהיו כולם עומדים לפני ה' בקודש, הכתוב מקיש כולם לעכב (שם). **ארבע למצוה.** נאמרו, אפילו לכתחילה ניתן לף עליהן, והפחת מעכבת (שם). **ואימא כולהו למצוה,** ואין כאן אפילו אחת לעכב, שהרי לא שנה בהחת מהן (שם). **כפרה בכדי.** גלח מהן דמים (שם). **שתים להלכתן.** מזרמית ופפוים כמין גחם או דרומית מערבית להלכתן, כשיעור מלן סוכה (סוכה ו:). **בסכת בסכות.** בסכת תשבו, יכנו בסכת, כי בסכות הושבתי, מד מלא ותרין תפרין (שם) בסכת משמע מלא (שם). **דל חד קרא לגופיה.** לתין דורשין תמילות. פקוק הנמחר רשמון אינו לדרשה אלא למשמעי מתא (שם). **אתאי הלכתא.** הא דתמרינן לעיל (שיעורין תלינן ומחילין) הלכה למשה מסיני לכני נמי אחמר ניה הלכתא למחילות למיגרעיה לגליונין דופן סוכה ולמיקני ניה בטפח (שם). **על כל נפשות מת.** נפשות משמע שתים, מת משמע אחד, הרבה נפשות ומת אחד, הרבה מתים ונפש אחת